Anul I. No. 18 Un numer 15 bani Iaşi 11 Ianuar 1892.

ABONAMENTE

Pe un an 10 lei
Şese luni 5 „
Trei luni 2 50 b.

REDACŢIA
şi
ADMINISTRAŢIA
Strada Ipsilant No. 23

RAFUIALA

ZIAR INDEPENDENT APĂRĂTOR AL POPORULUI ROMÎN

Apare Vineri odată pe săptămână

ANUNCIURI

Pag. IV 15 bani linia
„ III 30 „ linia

Inserţiuni şi Reclame 50 bani linia.

PROPRIETAR
I. MĂNCAŞ.

BIBLIOTECA CENTRALĂ

EFECTELE MONOPOLULUI SPIRTOASELOR

Astăzi mai toată lumea de la noi este pentru monopolul băuturilor spirtoase, aşa că mulţi se intreabă dacă mai este nevoie de a scrie despre această chestie. Cu toate acestea, nu toţi cred în acest fel. şi înnainte cu 20 de ani, cînd s'a făcut monopolul tutunurilor şi legea licenţei asupra băuturilor spirtoase, Romînii au considerat acestea ca o lovitură dată comerţului ce-l făceau ei, pentru că pe atunci se găsea un mai mare numĕr de Romîni, cari se indeletniciau cu crîşmăria.

Legea licenţei a făcut pe mulţi Romîni şi Jidani să-şi închidă crîşmele sub cuvînt că li se impun prea grele sarcine. Dar dacă Romînul odată părăsînd crîşmăria n'a mai revenit la ea. Jidanii cum s'au văzut scăpaţi de concurenţa Romînilor, au început a crede că taxa licenţei nu este aşa greu lucru, ba chiar că ar fi aşa de uşor, în cit au răsărit de zece ori atîtea crîşme, pe cîte erau înnaite, cu deosebirea că de astă dată numĕrul crîşmarilor romîni este aproape nul.

Văzurăm dar ca rezultat al licenţei băuturilor, aproape desfiinţaţi romînii din comerţul cu băuturile spirtoase şi înlocuiţi cu Jidanii. Şi de unde mai inainte era greaţă Romînului să mănînce şi să beie din mîna Jidanului acum trebuia să se supună necesităţei, pentru că nu se găsea la oraşe, de cît la distanţe foarte mari, cîte un biet crîşmar romîn. Cît despre sate, ele erau de mult copleşite de Jidani, şi aceasta numai graţie lăcomiei de cîştig a proprietarilor, cărora pe urmă Jidanii cei umiliţi, au ajuns de le au luat şi mosiile!

Legea comunală în vigoare pare că este făcută anume pentru a favoriza pe jidani la sate, căci ea prin art. 4 dînd latitudine consiliilor comunale de a admite sau de a respinge pe streini din comunele rurale, şi aceste consilii nefiind independente, cum nu sunt nici în comunele urbane, ele sunt supuse la arbitrul guvernului care îndată le disolvă şi-şi alege altele după plac. Aşa s'a întâmplat la Dorohoiu, unde în toamna aceasta, mai multe consilii comunale au fost disolvate din pricină că au votat espulsarea din comună a mai multor Jidani, cari prin tertipurile lor neoneste tulburau comunele.

Inainte de a termina cu chestiunea monopolului crişmelor, ne credem datori a arăta ca contrapond actualei relei stări de lucruri, efectele bune ce ar aduce cu sine acest monopol.

primul efect ar fi acela că s'ar chemai la comerţ o mulţime de Romîni, cari neavînd capital, se dedau astăzi la funcţionarism, căci să ştie că în ţara noastră, în zadar mai învaţă Romînul în şcoale comerciale, el se face la urma urmei, tot conţepist, tot condeieriu, pe cînd dacă am avea monopolul spirtoaselor, mulţi din aceştia ar deveni funcţionari comerciali, cea ce nu e tot una cu a fi condeieriu.

Al doilea efect ar fi că consumatorii n'ar mai putea lua pe credit, cum nu se mai poate lua tutun pe credit, nici pe amanet. Căci se ştie că cel mai mare abuz se face de băutură. Cînd intră ţaranul astăzi într'o crîşmă, şi se pune pe băute, crîşmarul Jidan îl spionează, ca doar s'a convinge de are parale, de cumva muştereul este un necunoscut; iar dacă îi este cunoscut, atunci crîşmarul se interesează să găsească la el un lucru bun de luat amanet, pe care îl cere tocmai cînd ţeranului î-i mai drag a bea; în fine crîşmarul îi dă de băut şi pe cinste, ţăranului sau ori-cui altul, dacă îl cunoaşte de bun gospodariu. Aşa că crîşmarul în toate cazurile enumerate aci, se asigură de costul îndoit al băuturei oferite: ori primeşte bani *pe şin*; ori, un amanet, de acelea bine înţeles, de care ştie Jidanul că nu se poate mult timp lipsi omul; ori în fine că ţeranul fiind un om cinstit şi cuprins, susceptibilitatea sa nu-l iartă de a nu plăti cît de curînd, chiar atunci cînd recunoaşte că a făcut o neghiobie de a se îndatora pentru băutură. Aşa fel că omul nostru plăteşte ca popa, mulţemindu-se cu blăstămul ce aruncă în gîndui asupra jidanului.

Al doilea efect bun, al monopolului spirtoaselor, ar fi acela că ţeranul după ce că nu poate bea pe credit, el nu va putea nici petrece, ca astăzi, într'un stabiliment de băuturi; căci să se noteze un lucru: *crîşmele jidoveşti sunt nişte adevărate* **lupănare**, *cari dau salaş tuturor oamenilor perduţi prin băutură, şi cari creiază pe fie care zi oameni perduţi.* Sunt oameni cărora li este ruşine să se îmbete într'o crîşmă românească, şi de aceia le încunjură pe acestea, şi se duc la cele jidoveşti, siguri fiind că acolo nimene nu se va uita cu ochi răi la dînşii, de oare-ce acele crîşme au anume scopul de a servi ca pepiniere pentru oameni perduţi. Cîţi oameni nu rămîn morţi-beţi să doarmă peste noapte pe duşamelele crîşmelor, şi cîţi din ei, dacă simte Jidanul că nu mai au parale snnt aruncaţi afară la miezul nopţei, cînd gerul cel mai mare, de ajung să degere pe drumuri, în starea în care i-a adus băutura cea peste măsură, în schimbul căreia Jidanul a incasat bune parale! Cîţi ţărani, luîndu-se la băut un adalmaş, nu au ajuns să doarmă lemn în crîşma Jidanului, şi nu s'au trezit a doua zi că nu mai are banii de pe boii cari i-au vîndut în ajun!

Cîţi funcţionari buni, harnici, destoinici la lucru, nu şi-au perdut cariera din pricina momentelor întrebuinţate de Jidani pentru a-i perde!

Să bage bîne de samă Romînii că nu este de jucat cu jidanii; de voim să-i definim cum se cade, n'avem de cît să zicem: *Jidanii sunt un popor perzător, un mormînt, pentru celelalte popoare!* Şi precum individul este dator să se îngrijască de viaţa

sa, tot aşa popoarele cată să ia măsuri înţelepte de asigurare în potriva acestui popor mistuitor. *Sapienti satis.*

M. Ronca.

Congresele şi comitetele comunale permanente

Cu cît umblă cine-va mai mult şi aude şi vede mai multe, cu atît învaţă mai multe; „şi din discuţie se naşte lumina".

Observaţia probează că un om din fundul pădurilor din munţi, pustietăţi, incult şi fără să ştie a face nici macar pe A, numai prin faptul că stă in un mediu mai superior ca acela in care s'a născut şi a trăit, se mai deşteaptă. Ceea ce a văzut el in oraşe, casele, aranjamentul in ele, străzile, mobilierul, conversaţia dintre unii cu alţii sau cu el, adică tot ce a auzit şi a văzut, i se tipăreşte in cap fără voe (poate nu toate). Dă-i acum banî, întoarce l în satul lui şi pune-l să-şi facă casă, grădină şi ori-ce ar voi şi cum ar crede el de cuviinţă. Ei bine, tot el este acela care a plecat acum 3—4 ani din satul seu, cu toate acestea, fără să fi învăţat pe unde a fost ingineria, silvicultura sau alte ştiinţi, casa lui grădina, mobilierul lui, etc. vor fi făcute mult mai bine şi cu mai mult gust ca cum le-ar fi făcut înainte de a fi umblat, văzut şi auzit, ceea ce au văzut şi auzit.

Această învăţătură şi lumini, el nu le-a căpătat de cît prin *contact*, care are o foarte mare influenţă civilizătoare asupra individului şi asupra societăţei din care face parte. Pentru noi se poate ca asociaţiunile, congresele, întrunirile etc. să fie puse în rîndul jucăriilor copilăreşti; pentru lumea civilisată, însă foloasele lor sunt recunoscute şi afară de ori ce îndoială.

Influenţa aceasta civilizătoare a contactului asupra individului şi societăţei nu este cunoscută popoarelor de eri sau de alaltaeri, ci de mult; din nenorocire însă guvernele nu sau servit de contact ca să întărească legăturile sociale, de familie, etc. ci ca să le slăbească şi chiar să le rupă.

Aşa în timpurile vechi şi chiar astăzi, mai cu samă în statele cu *manarhie absolută* şi chiar *constituţională* (la începutul formărei politice) sau compuse din naţionalităţi diferite, guvernele fac fel de fel de schimbări in funcţionari (civili, armată etc.) ducîndu-i azi în o localitate şi mîne în alta.

Pentru ce oare fac ele aceasta? Pentru că ele ştiu că contactul aduce legături strînse între locuitorii din o localitate oare care, sau de aceiaşi naţionalitate şi prin aceasta şi o mai mare forţă, care mîne sau poimîne va fi în stare să aducă guvernului neplăceri. Aşa să esplică schimbările şi impestriţările care se fac.

Centralisării şi absolutismului nu-i plac grupări nici mari nici mici (comune tari, societăţi etc) ci indivizi izolaţi şi slabi, ca să nu aibă multă batac de cap cu ei cînd ar fi vorba de vre un scop sau plan al seu.

Tot în acelaş mod se folosesc Statele mari şi puternice între altele de străini pentru a aduce în stare de anarhie pe statele mici (cari sunt scrise în cartea lor cea neagră). In adevăr, străinii sunt un foarte puternic element de ruperea bunelor legături dintre locuitorii aceleiaşi comuni, sau dintre acei de o aceeaşi naţionalitate sau chiar dintre membrii unei aceleiaşi familie. Să ne observăm pe noi.

Dacă în o comună d. e. sunt numai Romîni, sau numai slavi, sau numai evrei, sau numai nemţi, legăturile dintre ei sunt foarte strînse; dacă înse între unguri, sau slavi, sau nemţi, sau evrei se vor aşeza şi romîni, legăturile dintre ei se mai slăbesc, şi se vor slăbi cu cît vor fi mai mulţi şi de mai multe naţionalităţi.

Şi din contra, cu cît într'o comună de romîni vor fi mai mulţi unguri, slavi, nemţi, evret etc. (elemente eterogene) şi cu cît functionarii din acea comună se vor schimba la luna sau la septămîna ca dorobanţii şi calaraşii cu schimbul, şi cu cît administraţia acelei comuni va fi fără legături şi destrăbălată, cu atît legăturile dintre ei vor fi mai slabe, pănă într'atîta, în cît se nu se mai poată numi comună....., ci locuitorul A, B, C şi alţii.

Dar dacă ţesetura elementelor străine cu indigenii, va fi astfel făcută în multe comuni, atunci acea ţară va sta o vreme în neputinţă de a merge înainte, pănă cînd în cele din urmă va cădea în anarhie. De aici în colo vine rolul statelor vecine cari au urzit pînza: ba că cutare ţară n'are administraţie şi supuşii lor sunt espuşi pericolului (tot ei plătesc pe boţi, omorîtori etc.) ba că în ţara cutare este anarhie şi interesele noastre sunt paralizate, ba că ţara cutare nu merită să mai trimeată acolo consuli, ba că ţara cutare dă un rău esemplu de anarhie, conrupţie etc. populaţiei noastre, şi cîte şi mai cîte altele urzite tot de acel stat ce se plînge pentru a l compromite pe acest din urmă.

Şi la urma urmei după ce s'a sfătuit şi cu cabinetele statelor mai colţate, cărora le dă şi lor (pentru viitor) cîte o arvună, se strîng 2—3 state, dau mîna (ca la iarmaroc) şi apoi „noroc să dea D-zeu". Aidem să impărţim pămîntul cutare (nu mai este stat acum) că n'au guvern, n'au nimic care să îngrijască de ei. Să ne facem noi pomană să-i civilizăm.

Cine a omorît pe popoarele din Asia, pe Greci, pe Romîni, pe Poloni? Amestecul prea mare cu naţionalităţi eterogene, după care a urmat amestecul in afacerile interioare ale statului, care pregătise aceasta mai dinainte.

Dacă noue nu ni se pare de nici un pericol amestecul prea mare, să întrebăm pe Americani, pe japonezi ce au păţit, şi să ne uităm ce păţesc astăzi Africanii, Perşii, Kinezii şi toţi aciea cari au lasat pe străini să se grămădească ca lăcustele.

Misionari, voiajori, umanitari, civilisatori, nişte nenorociţi de oameni plecaţi din ţara lor de mizerie (!!!) aşa spun ei şi consulii statelor lor.

Streinul odată aşezat în o comună oare-care operează în modul următor, atît in interesul seu propriu, cît şi in acela al statului al cărui supus este: 1) Bagă zizanie intre membrii societăţei cînd va fi vorba de vre-o iniţiativă ce ar paraliza interesele sale; 2) caută a pune mîna pe partea economică şi 3) pe funcţionarii pentru a-i avea in mînă ori cînd.

Unde sunt străini şi mai cu samă evrei nu se poate lua mai nici o iniţiativă. Dacă se ia se pun piedici pănă să strică tot ce s'a făcut; iar dacă cumva s'a reuşit, apoi articole prin jurnale străine că „Romînii ne persecută, romînii ne injură, romînii vă injură şi pe voi nemţilor, romînii sunt barbari şi cîte altele." Şi cu toate acestea noi ne aflăm în aşa dependinţă faţă cu ei, în cît ar trebui să se creadă de ori-cine că ne este frică de cel dintăi caprar nemţesc (ca pe timpul ocupaţiei principatelor) şi de cel dintăi urduros de jidan. Ori ce străin influenţază asupra locuitorilor pentru a rupe relaţiile dintre ei şi a-i pune in neputinţă de a lua vre o iniţiativă sau a se face reforme in ţară, dar jidanii sunt cei mai meşteri şi cei mai secretoşi dintre toţi.

O mică întrebare: de ce jidanii pe la restaurantele de la gări, în localuri publice şi unde este lume muită, citesc numai jurnale nemieşti şi incă cu multă atenţiune? Ei cred că doară printre toţi se va găsi vre-un neamţ care să zică in sine: „bravo, jidanii sunt oamenii noştri, merită să-i ajutăm la nevoe." Afară de aceasta ei vor să fie la curent cu politica nemţască şi străină, ca să ne spue cu articole publicate in favoarea lor, tot de ei, sau de oamenii plătiţi de ei.

De obicei jidanii nu trimet articole la jurnalele din ţară, ci in străinătate şi mai cu samă in Austria, Germania şi in alte State unde au mai mulţi apărători influenţi. Indată ce se i-a o măsură, o iniţiativă, se aplică o lege oarecare, iute cu articole în străinătate „că este rău ce se face în Romănia şi că totul este indreptat in contra lor." De aici apoi presiuni interioare şi esterioare, pentru desfiinţarea sau induleirea măsurii luată de guvern. De aceia ei sunt foarte atenţi la tot ce se face, urmăreşte totul, te întreabă, te ispiteşte, te suceste, ca cu chipul acesta să-ţi poată scoate vre-o vorbă şi apoi să raporteze in streinătate. El nu lasă să facă întăi şi apoi să lupte in urmă. ci luptă de la început ca să nu se facă. Toate mijloacele le întrebuinţază pentru a se introduce, pentru a pipăi nervile unui om, puterea lui, secretele lui, întocmai cum au făcut Grecii cu Romînii şi cu Romînii şi Jesuiţii, mai cu samă in evul mediu. In loc de a face multă gură pentru drepturile politice, au recurs la alte mijloace mai solide pentru cîştigarea lor. Nu vor Romînii să ne dee drepturi politice, dar să le luăm noi toate mijloacele de esistenţă din mînă şi să punem mîna pe advocaţi, funcţionari, militari etc, şi apoi vom fi siguri că slăbiciunea lor economică şi morală, faţă cu a noastră, frica de tobă şi sequestru şi frica că nu le vom mai da banî la nevoea în care i-am adus noi, au să-i facă să ne dea cu căciula in mînă de bună voe. Şi cum n'ar avea asemenea pretenţiuni, cînd moşiile, industria, comerţul se află in mîna lor şi cînd guvernul se află înjugat la bancherii din Viena şi Berlin iar funcţionarii (mici şi mari) la cămătarii din ţară?

Dacă este vorba de secrete ei sunt cei din tăiu care le află, căci au multă dibăcie in a le afla. Cum n'ar şti oare ei nemţii şi alţi streini pănă şi cele mai mici secrete, cînd serviciul public şi armata este plină de funcţionari jidani? Inchipuiţi-vă că secretarii brigazelor de

artilerie, de cavalerie, secretarii la regimentele de dorobanți, calarași, la divizii, la corpurile de armată, pănă și ministerul de răsboiu sunt jidani. Cîte corespondențe confidențiale dintre Minister și corpurile de armată, divizii etc. nu sunt cunoscute lor! Din această cauză astăzi, deși autoritățile și mai cu samă ministerele țin secretele în dinți, dar sunt știute mai dinainte. Vrei să afli un secret, n'ai de cît să te duci la un jidan influent sau cămătar, cu care are daraveri de bani vre-un funcționar din acel minister sau autoritate, și vei afla totul fără multă căciuleală.

Este de regretat că guvernul n'a băgat de samă aceasta și a lăsat să se strecoare jidani mai ales în armată și la ministerul de Esterne, unde secretele, secrete trebue să remînă.

(Va urma)

INFORMAȚIUNI

In urma unei notițe publicată prin coloanela acestui ziar, despre evreii cari cu ocazia recrutărei, își procură tot felul de acte falșe pentru a scăpa de armată; ziarul jidovesc *Lupta* din 24 Decembrie, au aruncat o mulțime de insulte grosolane la adresa comisiunei de recensiment, compusă din d-nii, C. Balș, col. Teleman, și maior Naghin: iar mai cu osebire la adresa d-rului Mihail Halunga medicul recrutor. In acest caz, ziarul Jidovesc zice, că a fost lipsit chiar de umanitate pentru jîdanii ce aveau cazuri de scutire, din cause de boale și alte neputinți, făcênd aceasta cu scop de a complăcea spiritului mahalagiesc antisemitic.

Pe această bază, Jidanii recrutați cu cazuri de stutire, neflind mulțumiți cu revizuirea din anul acesta, au înaintat o petițiune la ministerul de Resbel, pentru a li se face o suprarevisuire, bine înțeles cu pretențiune ca persoane să fia aleasă după gustul nemulțumiților.

Ce ar mai însemna și aceasta, cînd un ministru s'ar supune unei asemenea ridicolă cerere, provocată cu scop de a complăcea mai mult spiritului jidovăsc?

⋘

Aflăm că d. ajutor de primar Ornescu, a luat niște dispositii cu totul inconvenabile pentru pristavii de podari, prin care obligă pe acești oameni, pe lîngă că stau în frig toată ziua de la 5 dimineață, pănă la 5 sara, pentru o mizerabilă sumă de 50 lei; apoi trebue să meargă și noaptea cu vidanjerii.

Iată judecata oamenilor cari se pretind a fi capabili de ori ce! Cu cît vede că un funcționar e mai prost plătit, cu atîta crede că ar trebui să muncească mai mult.

Dacă d. Ornescu voește a face economii comunei, ca să nu tocmească oameni anume pentru această treabă, incerce și facă d-lui acest serviciu, ca cel care este plătit destul de bine, și va vadea întru cît îi va sta!....

⋘

Se vorbește cu siguranță de candidatura d-lui Gh. Panu la col. II de deputați, că va fi votată și susținută în unanimitate, de alegătorii jidani din Iași. Și cu drept cuvênt merită această onoare, că sermanul om, a luptat și el mult pentru ei, ca să le capete drepturi politice.....

⋘

Cu ocasiunea apropietelor alegeri, meseriașii și comercianții romîni, sunt atît de băgați în samă de boeri, în cît li se rupe mînicile la paltoane, fiind trași cind într'o parte, cînd în alta. Dar să nu credeți cumva că pentru vre-o afacere de meserii sau de comerț, căci sunt jidani destui care lasă mai eftin; ci pentru a da un vot...

Acum fiind rîndul lor, ar trebui să-i trimeată la jidani după voturi.

⋘

Duminică au avut loc intrunirea provocată de d. Beldiman. Intre alți oratori, d. maior Mladian a vorbit în chestia romanismului, care a fost dese ori întrerupt de aplausele publicului.

Am dori să vedem și fapte din partea d-lui maior Mladian.

⋘

Suntem informați, că un număr însemnat de cetățeni independenți, își vor arăta în scris pretențiunile lor, care conțin cîte-va puncte din cele mai importante, pentru imbunătățirea industriei și a comerțului. Și candidații cari își vor lua sarcina ale aduce la îndeplinire, vor trebui să depue o garanție.... doar materială să fie, căci cea morală nu știm dacă mai esistă. Iar în caz cînd cei ce-și vor lua sarcina, li s'ar pune oare-cari pedici din vre-o parte, să'și dea demisia, și să vină înaintea alegătorilor, pentru a le face o dare de samă.

⋘

Joi sara s'a ținut o întrunire în Tatarași, la care a asistat d. prefect de poliție și d. Sturza. La întrebarea făcută cetățenilor, de către prefect care sunt pretențiunele lor, ei au respuns: că cer monopolul băuturilor spirtoase; și de mai mulți ani cer să li se facă o stradela și nimeni n'a voit să-i audă macar.

La această din urmă cerere d. prefect, a spus că li se va îndeplini imediat. Cetățenii auzind aceste cuvinte, toți au sbucnit într'un hohot de rîs zicênd: că dacă nu li s'a făcut în timpul verei, apoi acum iarna li se va face.

Și sau adeverit zisele d-lui prefect, căci a doua zi dimineață cînd cetățenii s'au trezit, au văzut lucrîndu-se la acea stradelă.

Iată cînd administrația are buna voință totul poate face, bine înțeles numai în casuri escepționale !....

Cine nu crede aseminea minune, n'are de cît să se convingă de adevĕrul.

Dăm loc cu plăcere a se publica în coloanele ziarului nostru, o scrisoare trimise Redacțiunei, din partea d-lui maior Manolescu Mladian.

Onor. Redacții a ziarului «Răfuiala»

Știu că ați creat o foae independentă! Știu că cu bărbăție românească și cu sacrificii de cotisații între dv. oropsiți de soartă, meseriași Romîni puțini ce ați mai remas în orașul acesta Romîn, însă de fapt mai mult jidovăsc; căutați a vă susținea reciproc și a avea un organ apărător intereselor romînești, al ocrotirei meseriașilor în contra copleșirei jidovesti, operă de sacrificii în raport cu slabele voastre mijloace.

Curaj dar și perseverență, în curînd veți vedea apărînd ca un astru bine făcător „Asociațiunea generală a Romanismului" menită a scapa țara prin căi legale, umane și sociale de miseria și copleșirea funestului element evreu, ce au cuprins toate ramurile de activitate publică în țara noastră, tinzînd a ne prepondera în totul.

Ora Răfuelei va suna în curînd. Eu mă ofer bene vol și desenteresat a colabora la aceastâ modestă dar curagioasă foae.

Pentru No. viitor vă voi da un studiu mai amănunțit în această chestiune.

Nu fac prin aceasta o reclamă electorală de politician vulgar, credințile și opiniunile mele sunt cunoscute, le-am rostit și afirmat sincer și în public.

La lucru onest și salutare.

I. Manolescu-Mladian.

Societatea „Adjutorul"

In orașul nostru esistă mai mute societăți românești, alcătuite unele din meseriași de o singură branșă, altele din mai multe, iar unele compuse din tot felul de meseriași, comercianți, funcționari, cu alte cuvinte din toate ramurile; însă numai din clasele mijlocii, sau de mîna a treia cum s'ar zice mai românește.

Toate aceste societăți cîte sau înființat pă-

nă astăzi, nu s'a văzut pe urma lor nici o mişcare mai serioasă, care se poată atrage şi să uimească vederile celor din clasa înnaltă sau dominătoare, spre a le dovedi, că o societate compusă fie din 50—60 membri, cetăţeni cu toate drepturile lor, fiind uniţi, ar putea pretinde pe ori ce cale chiar cu impunere, de a obţinea vre o favoare în interesul general.

După cum se vede până astăzi toate societăţile înfiinţate de Romîni, nu s'a gîndit nici cum la un ce care este foarte trebuitor, ci dacă să înfiinţază o societate, cel întăi lucru pe care îl au în vedere este *că nu vor face politică.* Şi sub acest pretext, la ocaziunile cele mai fazorabile, unii trag într'o parte, alţii în altă parte şi la urma urmei, nu rămîn de cît nişte victime căzute sub lovitura de moarte a vrăjmaşilor lor politici, ce doresc din suflet ca între societăţile de Romnîni să fie în totdeauna desbinări şi neînţelngeri.

Inse ceia ce ne bucură astăzi, vedem penprima oară, că tînăra societate *Adjutorul* înfiinţată abia de 4 luni şi care până astăzi numără aproape 200 membri, cu un capital de peste o mie lei. Membrii acestei societăţi la formarea statutelor, au avut în vedere a prevedea un articol, prin care să unesc în o strînsă legătură, a lupta în ori ce cazuri *toţi pentru unul, şi unul pentru toţi.*

Şi pentru ca să dăm un esemplă celor lalte societă, cum procedează aceasta în toate afacerile ei, vom arata aici numai în cîte-va cuvinte, rezervîndu-ne dreptul a ţinea în curent pe toate celelalte societăţi cu mişcările aceştia.

Această societate de o cam dată a fost înfiinţată de cîţi-va funcţionari onesti, cari erau îndepartaţi d n slujbe, fără nici un motiv binecavîntat,—afară de acela după cum joacă politica la noi, că fie care politician cînd vine la putere, caută să-şi pue credincioşii sei,—şi aceştia remaşi pe din afară, înfiinţând această societate, au căutat a'şi alege un stâlp mai puternic, care să-i poată sprijini în timpurile cele grele şi acel sprijin au găsit de cuviinţă că'l vor afla în persoana d-lui Nicu Catargiu, fiind in acel timp şi deputat, alegîndu-l ca preşedinte al acestei societăţi.

Alegerea lor n'a fost de loc greşită, căci d. Catargiu din moment ce a primit această sarcină, s'a devotat cu trup şi suflet societăţei; a sacrificat tot timpul seu liber, căutând prin diferite mijloace a'şi îndeplini datoria cu sfinţenie, spre a veni în ajutorul unor oameni nevoeşi şi a'ţii lipsiţi chiar de existenţă.

Ei dar ce vreţi, D-zeu e mare şi puternic, şi nu poate mulţumi pe toată lumea, dar mai cu samă un om singur cînd nu are nici o putere în mîna lui, ci a trebuit a merge la alţii să se căciulească pentru a căpăta cîte o mică favoare vre unui membru din societate. Pe lîngă toate aceste a mai primit o mulţime de insulte la adresa sa: că este şetul ciomagaşi a paraponisiţilor şi altele; înse nimic din toate aceste nu l'a făcut să se descurajeză, ci a luptat cu mai multă energie infrînînd toate pedicele şi invidiile unor oameni răi voitori ce doreau distrugerea acestei societăţi.

Şi acesta fiind singurul om dintr'o treaptă mai înnaltă, care s'a scoborît în mijlocul unei clase de suferinzi, pipăindu-le pulsul, a văzut până la ce grad ajunge suferinţa unui om nevoeş, căci fiind cît se poate de des în mijlocul poporului numai atunci cine-va capătă idei despre traiul şi viaţa lui; iar poporul constatînd în acea persoană sinceritatea şi compătimirea pentru el, odată intrat în inimă, cu a nevoe îl lasă să-i părăsască.

Acum dar cînd d. Nicu Catargiu în calitate de preşedinte este în opositie, membrii acestei societăţi, au luat cu toţii o hotărîre, de a merge ca un singur om, pentru a susţinea candidatura lui şi spre ai încredinţu iarăşi mandatul de deputat, ca să dovedească şi ei la rîndul lor, că tot binele cu bine să răsplăteşte.

Astfel de unire şi solidaritate intre membrii unei societăţi ar trebui să servească de esemplu pentru toate societăţile româneşti şi am dori să urmeze in totdeauna pe această cale.

Cine sunt Jicanii? Cine sunt Romînii?

Toată lumea vede că farmaciile la noi sunt dirijate în cea mai mare parte de Jidani, dar nu toată lumea poate şti daca ei au dobîndit dirigenţa pe căile legale sau nu.

Noi vom prezinta cetitorilor noştri un specimen de procedură, întrebuinţată de Jidani pentru a deveni dirigenţi de farmacie, şi în acest scop ne am procurat şi avem la redacţie, trei scrisori trimise de un farmacist din Ploeşti anume *S. Lebell,* către alt farmacist din..... anume Rosenthal.

Aceste scrisori sunt: doue din Decembre 1884, iar una din Ianuar 1885. Din ele se vede nu numai caracterul corupător al Jidanului, ci şi caracterul slab şi lacom de mită al Romînului.

Dacă publicăm aceste scrisori, o facem pe de o parte pentru a arăta poporului, cum oamenii sus puşi se înjosesc de a se mînji cu mită de la jidani, inse pe de alta ca să dovedim fraţilor noştri munteni, cari ne acuză că noi Moldovenii ne vindem Jidanilor, zic să li arătăm că şi între d-lor se găsesc oameni mituibili şi încă în autorităţile cele mai înnalte din capitală.

Intăia şi a 11-a scrisoare poartă pe ele imprimat monogramul iniţialelor numelui lui S. Lebell; iar a treia, care constă din 2 coale, poartă pe fie-care din cele patru file, tipărită firma farmaciei ce dirija atunci Lebell, astfel: *Farmacia la Vulturul de aur, Ploieşti piaţa Unirei No. 1.*

Incepem cu prima scrisoare şi păstrăm ortografia autorului ei:

Ploeşti 24 Decembrie 1884.

Dragă Rasenthal,

Am informaţiuni positive că *eu tu* şi Oxenberg suntem recunoscuţi ca *dirigenţi* pentru tot da una fără a mai depune un alt examen.

Aceasta s'a făcut prin protectorul nostru D... printr'o inchierea ministerială,

Asemenea sunt informat că examenul de aptitudine a căzut. Projectul de lege s'a făcut şi este abrobat de ministerul şi de consiliu medical superior. Celle-lalţi care n'au farmacia trebue tot se se presenta la examen de aptitudine numai attunce cînd projectul se va vota de corpurile legiuitore după Martie 1885, dacă se va vota înnainte de Martie attunce se înţellege de sineşi că nu se vor presenta. Dirigenţi de farmacie cum sunt asigurat de D... vor fi toţi acei cari sunt născuţi în ţérră, şi care au obţinut diploma de la noi, asemenea şi care nu se bucură de protecţie streine. Aceste sunt cuvintele lui D....

Rosenberg care m'a vizitat aice în Ploesci mai m'a asigurat că a vorbit cu Moscuono (Directorele de la ministerul de Interne) care Domn l'a asigurat pe deplin că noi trei, adică tu eu şi Oxemberg nu mai depunem pe nici un chip exameni; ca motiv s'a luat că avem farmaciile nostre şi am mai dirigiat farmacie fără a depune examenul. Aceasta o luat d-nu Brătianu în considerate şi n'o recunoscut pentru totdauna.

Aceste tote bune până aici. Pe de altă parte m'o asigurat Massenţianu că aceste tote de sus nu sunt adevarate şi suntem recunoscuţi numai până la martie, şi attunce trebue din nou să mergem la examenu.

Aşia a cetit d-lui în proces verbal cons. med. superior.

Acuma remîne la noi pe cine se credem, mai mult pe Dimancea sau Massetianu? Eu cred mai mult pe D. Prin aceasta vin a te întreba dacă 'ţi o nevit ceva de la direct. sanitară şi în acest cazu trimitem o copia. Mie nu m'a venit nici o hârtie şi asceptu zilnic una.

Imediat dacă 'mi va veni une am să ţi comunicu telegrafic. Ascept respuns urgent de la tine.

Cum merge treburile?

La mine bine!

Intreba pe Römer pentru ce n'um respunde ultima mea scrisoare recomandată?

te salut amicalm...

al teu sinceru
amicu
S. Lebell

Petrecere bune de serbători

Nota. Rugăm pe cetitori să nu creadă că am modificat noi vre un cuvînt.

Tipărirea este stercotipă; noi n'am subliniat de cît cea ce era subliniai.

Dl Al. Marino retrăgîndu-se din administraţie, rugăm atît pe d-nii abonaţi, cît şi persoanele particulare care ar avea vre-o afacere cu ziarul RĂFUIALA, să bine voiască a se adresa numai la redacţia acestui ziar.

ATELIER DE STOLERIE
I. G. BATCU
absolvent din atelierul Spaco
Strada Procopie No. 17.
Efectuează tot felul de lucrări atingătoare de această artă, cu preţuri moderate.

Iaşi.—Tipografia Petru C. Popovcii.